

ISSN 0235-7186

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJA
LITHUANIAN ACADEMY OF SCIENCES

Filosofija | Sociologija

Philosophy | Sociology

2014 | T. 25 | Nr. 1

Leidiny s sudarytas bendradarbiaujant
su Vilniaus Gedimino technikos universitetu
ir Lietuvos socialinių tyrimų centru

The issue has been compiled in cooperation
with the Vilnius Gediminas Technical University
and the Lithuanian Social Research Centre

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJA
VILNIUS - 2014

Redakcinė kolegija | Editorial Board

Pirmininkas | Editor-in-Chief

LMA narys eksp. prof. habil. dr.
Arvydas Virgilijus MATULIONIS
Lietuvos socialinių tyrimų centras
Saltoniškių g. 58, LT-08105 Vilnius
Tel. (8~5) 275 86 67

Pirmininko pavaduotojas | Associate Editor

Dr. Naglis KARDELIS
Lietuvos kultūros tyrimų institutas
Saltoniškių g. 58, LT-08105 Vilnius
Tel. (8~5) 275 24 55

Atsakingoji sekretorė | Editorial Secretary

Prof. habil. dr. Meilutė TALJŪNAITĖ
Lietuvos socialinių tyrimų centras
Saltoniškių g. 58, LT-08105 Vilnius
Tel. (8~5) 275 86 67
El. paštas: meile.taljun@gmail.com

Atsakingasis sekretorius | Editorial Secretary

Prof. dr. Tomas KAČERAUSKAS
Lietuvos kultūros tyrimų institutas
Saltoniškių g. 58, LT-08105 Vilnius
Tel. (8~5) 274 48 66
El. paštas: Tomas.Kacerauskas@vgtu.lt

Žurnalas „Filosofija. Sociologija“ įtrauktas

į šias tarptautines duomenų bazes:

EBSCO (SocINDEX with Full Text (peer-reviewed))
<http://www.epnet.com/titleLists/si-complete.htm>

Portalas Vidurio ir Rytų Europai – CEEOL
(Central and Eastern European Online Library, <http://www.ceeol.com>)

Sociological Abstracts (<http://www.csa.com>)

The Philosopher's Index (<http://www.philinfo.org>)

Thomson ISI® (Web of Science) (<http://www.thomsonscientific.com>)

IPSA (International Political Science Abstracts)

Leidyklos adresas | Publishers' Address

Lietuvos mokslų akademija
Lithuanian Academy of Sciences
Gedimino pr. 3, LT-01103 Vilnius
<http://www.lmaleidykla.lt/filosofijasociologija/>
el. paštas: maketas.leidykla@lma.lt

Leidžiamas nuo 1990 m. 3 kartus,
nuo 1995 m. – 4 kartus per metus

Redaktorės

Aušra GAPSEVIČIENĖ, tel. (8~5) 261 36 20,
Virgilija RIMOŠAITYTĖ

Serijos dailininkas Rokas GELAŽIUS

Maketuotoja Egidija JAKUTIENĖ

LMA narys koresp. prof. habil. dr. Romualdas GRIGAS
(Vilniaus pedagoginis universitetas)

Prof. John KNASAS
(Tomo Akvyniečio universitetas, JAV)

Prof. habil. dr. Algis MICKŪNAS
(Ohio universitetas, JAV)

Prof. habil. dr. Algimantas MITRIKAS
(Mykolo Romerio universitetas)

Prof. habil. dr. Zenonas NORKUS
(Vilniaus universitetas)

Prof. dr. Leonardas RINKEVIČIUS
(Kauno technologijos universitetas)

Dr. Vytautas RUBAVIČIUS
(Lietuvos kultūros tyrimų institutas)

Prof. dr. Ignas Kęstutis SKRUPSKELIS
(Pietų Karolinos universitetas, JAV)

Prof. habil. dr. Vladislava STANKŪNIENĖ
(Lietuvos socialinių tyrimų centras)

LMA akad. prof. habil. dr. Arvydas ŠLIOGERIS
(Vilniaus universitetas)

Prof. dr. Edward SWIDERSKI
(Fribūro universitetas, Šveicarija)

Prof. habil. dr. Piotr SZTOMPKA
(Krokuvos universitetas, Lenkija)

Prof. dr. Talis TISENKOPFS
(Latvijos universitetas, Ryga)

Prof. habil. dr. Algimantas VALANTIEJUS
(Vilniaus universitetas)

Prof. dr. Dan ZAHAVI
(Kopenhagos universitetas, Danija)

SL 325.2014 03 26

9 sp. l. Tiražas 160 egz.

Užsakymas Nr. 2871.

Leidžia Lietuvos mokslų akademija,
Gedimino pr. 3, LT-01103 Vilnius
Spausdino „Biznio mašinų kompanijos“ spaustuvė,
J. Jasinskio g. 16A, LT-01112 Vilnius

© Lietuvos mokslų akademija, 2014

SUDARYTOJO ŽODIS

Akademinė kūryba ir kultūros regionai

Akademinės kūrybos ir kultūros regionai – susiklojančios teritorijos: akademinė kūryba laikytina kultūra, kurios sampratą formuoja akademininkų kūrybinės nuostatos. Akademinė kūryba nėra vien lokalus globalios kultūros regionas. Kultūrą traktuojant kaip globalią žmogišką kūrybą, ji praranda savo ribas, drauge – bet kokią apibrėžtumą. Būdama visur ir viskas kultūra yra niekur ir niekas. Kultūrinis nihilizmas yra maitinamas ne tiek kultūros stygiaus, kiek jos pertekliaus. Akademinės kūrybos regionas, kuriame formuojasi kultūros sampratos ir priegios, teikia kultūrai ribas ir apibrėžtis. Kita vertus, akademinė sfera – nuolat „besivejanti“ iškiliausius kultūros reiškinius, kuriuos bandoma įterpti į akademinės schemas bei žodynus. Kultūra yra iškili tiek, kiek ji iškyla virš akademinė schemų ir nuostatų.

Akademinė kūryba yra maitinama tiek lokalumų, tiek globalumų. Viena, turėdama specifinį žodyną ir problemų ratą, ji saugosi nuo kultūrinių perėjimų aukštu akademinio barjeru. Kita, akademinėms idėjoms reikia pakankamai plačios, jei ne globalios, apytakos, kitaip jos nebus gyvybingos. Šia prasme nėra ir negali būti lokalaus mokslo, net jei jis tyrinėja vietinius reiškinius. Akademiniai lokalumai visų pirma apeliuoja į mokslinių disciplinų, atsiribojusių nuo gretimų akademinė regionų, vietas, kurios gali būti globaliai išplitusios. Vis tik kūrybiškumas ir čia sietinas su nusistovėjusių ribų peržengimu bei naujų akademinė vietų radimusi. Vis tik tarpdalykiškumas suponuoja ne tiek ribų griovimą maišant nebendramačius dalykus, kiek naujų akademinė perskyrų steigimą.

Šio numerio skiltyje (Tarpdalykiškumo regionai ir filosofija; Kūrybos regionai: filosofiniai aspektai; Kultūros pakraščiai: filosofinė perspektyva) nagrinėjamas akademinės kūrybos ir kultūros santykis. Tai – dvejopas filosofinis numeris: viena, sutelkiamas dėmesys į filosofiją kaip akademinės kūrybos atvejį, antra, akademinė kūryba bei kultūra apmąstoma iš filosofinės perspektyvos.

TOMAS KAČERAUSKAS

EDITORIAL

Academic Creation and Cultural Regions

The regions of academic creation and culture are the territories covering each other: academic creation is to be considered as culture, conception of which has been formed by the creative attitudes of the academics. Academic creation is not only a local region of global culture. If we treat culture as global human culture, it loses the borders, herewith it loses any definition. Being everywhere and anything, culture is nowhere and nothing. Cultural nihilism has been nourished by surplus of culture instead of cultural lack. Academic creation's region, within which the cultural conceptions and approaches have been formed, contributes to culture by providing the borders and definitions. On the other hand, the academic sphere "pursues" constantly the most prominent cultural phenomena that should be inserted into academic schemes and lexicons. Culture is prominent as much as it arises above academic schemes and attitudes.

Academic creation has been nourished by both localities and globalities. On the one hand, by having a specific lexicon and problematic circle it beware of cultural vagabonds with help of high academic barrier. On the other hand, the academic ideas need enough wide if not global circulation; otherwise they would not be viable. That is why there is no and could not be any local science even if it researches the local phenomena. Academic localities appeal, first of all, to the places of scientific disciplines distanced from neighbouring academic regions while these places could be globally dispersed. Nevertheless, creativity also here should be connected with trespass of settle borders and emerging of new academic places. However, interdisciplinarity presupposes not as much destruction of borders by mixing the incommensurable subjects as constitution of new academic disjunction.

The rubrics of this issue (Interdisciplinary Regions and Philosophy; Creative Regions: Philosophical Aspects; Cultural Rims: Philosophical Perspective) deal with relationship of academic creation and culture. It is a philosophical issue twofold: on the one hand, philosophy has been treated as a case of academic creation, on the other hand, academic creation and culture have been reflected from the philosophical point of view.

TOMAS KAČERAUSKAS